

OULU SINFONIA

Daniel Raiskin
Roland Pöntinen

TORSTAINA 20.5.2010 KLO 19
MADETOJAN SALI

Ohjelma

Torstaina 20.5.2010 - Madetojan sali

Daniel Raiskin

kapellimestari

Roland Pöntinen

piano

Frédéric Chopin (1810-1849):

Pianokonsertto nro 1 e-molli op. 11

Allegro maestoso

Romanze (Larghetto)

Rondo (Vivace)

Väliaika

Alexander Borodin (1833-1887):

Sinfonia nro 1 Es-duuri

Adagio – Allegro – Andantino

Scherzo: Prestissimo. Trio: Allegro

Andantino

Allegro molto vivace

Konsertti loppuu n. 20.40

Frédéric Chopin:

Pianokonsertto nro 1 e-molli op. 11

Frédéric Chopinin (1810-1849) kaksi pianokonserttoa edustavat 1800-luvun alussa kehittynyttä uudenlaista virtuoosikonserttoa parhaimmillaan. Chopin lienee omaksunut jotain Mozartin konserttojen kaunopuheisuudesta, mutta Beethovenin sinfoninen rakennustapa ei häntä kiinnostanut. Nuoren pianotaiturin välittöminä esikuvina olivat luultavammin Hummelin ja Kalkenbrennerin bravuurikonsertot.

20-vuotiaalle Chopinille omat pianokonsertot olivat tarpeen soolouran ponnahduslaudaksi, mutta samalla hän halusi tuoda esiin yksilöllisen säveltäjälaatunsa, romanttisen runollisuuden, jonka kaunopuheisin puolestapuhuja hänestä tuli musiikin historiaan. Konsertot toimivat hänen pääsylippunaan suureen maailmaan ja sinne päästyään hän ei enää palannut teoslajiin.

Chopin sävelsi molemmat konserttinsa vuosina 1829-30 ja matkusti sen jälkeen Puolasta palaamatta koskaan takaisin kotimaahansa. Pariisissa konserttojen nuotit menivät sekaisin ja ne julkaistiin väärässä järjestyksessä: ensimmäinen pianokonsertto on siis todellisuudessa toinen.

Nykyajan näkökulmasta rajoitettu orkesteriosuus luo itse asiassa mielenkiintoisen kontrastin inspiroituneena välkehtivälle piano-osuudelle, johon Chopin on vuodattanut yltäkylläisesti pianistista mielikuvitustaan. "Häntä voi sanoa neroksi sanan todellisessa merkityksessä, sillä hän ei ole vain virtuoosi vaan myös runoilija. Hänen todellinen kotimaansa on runouden satumainen valtakunta", kiteytti Heinrich Heine.

E-molli-konserton ensimmäinen osa (Allegro maestoso risoluto) on laeva ja eppinen, juhlallisen johdannon avattua portit intohimojen temmellykselle. Sonaattimuodon käsittelijänä Chopin ei ole maailman tehokkain ja hän eksyy tuon tuostakin kutsumuksensa pakottamana etäisiin modulaatioihin, kauas pääasiasta.

Usein juuri noissa "sivuasioissa" kohdataan kuitenkin vapautunein kauneus ja Schubertin tapaan Chopin järjestelee musiikillista hierarkiaa uuteen uskoon ja sisäinen totuus ajaa muodollisen tärkeyden edelle. Draamallinen johdonmukaisuus nousee soolojaksojen tunneherkästä impulsiivisuudesta, joka kasvattaa pianotekstiä yhä häikäisevämpään bravuuriin.

Taianomainen hidas osa, romanssi (Larghetto), on teoksen omin-takeisin luomus, jota säveltäjä luonnehti eräässä kirjeessään: "Se ei ole voimakas, vaan melko romanttinen ja tuo mieleen kauniiden muistojen hauraan välähdyksen." Kommentti on kuvaava hitaan osan sisäistyneelle ja unelmoivalle tunnelmalle, jonka herkät aavistukset pianistin on tunnettava kosketuksissaan, kuunvalon kudotuissa pianoarpeggioissa.

Antti Häyrynen

Alexander Borodin: Sinfonia nro 1 Es-duuri

Venäläisten kansallisromantikkojen tiivis ryhmä – "mahtava kourallinen", kuten säveltäjien suunnannäyttäjä Stasov heitä luonnehti – pyrki 1800-luvun puolivälissä etsimään länsimaisten taidemusiikin lajityypeille slaavilaista mallia. Aitovenäläisen sinfonian kehittäely osoittautui ankaraksi haasteeksi ja vain Mili Balakirev ja Aleksandr Borodin (1833-1887) saivat aikaan kestäviä tuloksia. Venäläisen sinfonian luominen jäi lopulta "länsisuuntautuneiden" säveltäjien, kuten Tshaikovskin tehtäväksi.

Borodin syntyi tataariruhtinaan Luka Gedianishvilin aviottomaksi pojaksi ja hänet annettiin ruhtinaan maaorjan Porfiri Borodinin kasvatettavaksi. Nuoren Aleksanderin musiikillinen koulutus lähti käyntiin jo alle kouluikäisenä, vaikka varsinaiset opinnot suuntautuivat aivan muualle. Borodin teki päätyönsä Lääketieteellis-kirurgisen akatemian kemian professorina.

Päivätyön vuoksi Borodinin sävellystuotanto jäi suppeaksi ja usein myös keskeneräiseksi. Kolmesta sinfoniasta ainoastaan toinen (h-molli) on saanut pysyvän sijan ohjelmistossa ja vuonna 1886 aloitettu kolmas ei tullut koskaan valmiiksi. Ensimmäisen sinfoniansa Borodin sävelsi vuosina 1862-67 "mahtavaa kourallista" johtaneen Balakirevin valvonnassa. Balakirev johti myös teoksen kantaesityksen Pietarissa vuonna 1869 ja vähän myöhemmin Borodin esitteli teoksen Weimarissa Franz Lisztille, mistä seurasi useita esityksiä Saksassa.

Kaksi piirrettä nousee lähes kaikista Borodinin sävellyksistä esiin: viehtymys itämaisiin sävelmiin ja eepinen mittakaava. Molemmat tuntuvat kumpuavan syvältä omista kokemuksista, Kaukaasian laajoista maisemista ja itämaisen folkloren asiantuntemuksesta.

Ensimmäisessä sinfoniassa hidas ja synkeä johdanto (Adagio) antaa teokselle avaruuden tuntua ja luo pohjan eepiselle mittakaavalle. Jännitteiset tremolot tekevät pian tilaa iloisesti kolkkavalle ja ketterälle päätaitteelle (Allegro), jonka draama ja vahva soitinnus, vasket ja patarummut rohkeasti esiin vedettyinä, yhdistyvät musiikin optimistiseen perusolemuksen. Slaavilaisella rytmikallaan avausosa vastaa myös toiveisiin aidosti venäläistyylisestä sinfoniasta.

Kehittelyssä Borodin tuntuu käyvän läpi sarjan pakollisia liikkeitä, mutta valmistele hienosti loppukertauksen, joka yllättäen sulaa herkkään nostalgiaan (Andantino). Scherzossa säveltäjä koettelee tempomerkinnällään (Prestissimo) viulistien sormia ja rytmittäjää, matalien jousien höystäessä menoa pizzicatoilla ja puhaltajien kommentoimissa lyhyillä repliikeillä. Täälläkin aiheista erottuu vienoja itämaisia tuulahduksia, etenkin vakavoituvassa välitaitteessa (Allegro).

Hidas osa (Andantino) uppoutuu kokonaan kaihomieleen, joka levittäytyy matalien jousien pitkänä melodiana. Borodin luo hallituin ja säästeliäin keinoin levollisen perustunnelman, johon tuntuu liittyvän balladinomaisin sooloin kerrottu muinainen rakkaustarina. Finaali (Allegro molto vivace) on vastaavasti korostetun päättäväinen ja voittoisa. Sivuteemoista tulvii orientaalisia värejä ja rytmejä, mutta pääteema juhlii lopussa ennen muuta venäläisessä hengessä.

Antti Häyrynen

Daniel Raiskin

Daniel Raiskin syntyi Pietarissa ja sai alttoviulistin koulutuksen parhaan venäläis-eurooppalaisen tradition mukaan Leningradissa, Amsterdamissa ja Freiburgissa. Sen ohessa hän opiskeli orkesterinjohtoa Pietarissa Lev Savichin oppilaana ja useilla mestarikursseilla opettajinaan mm. Neeme Järvi, Mariss Jansons ja Jorma Panula.

Raiskin on kansainvälisen uransa aikana esiintynyt lukuisilla estradeilla ennen kaikkea Euroopassa, mutta myös esimerkiksi New Yorkin Lincoln Centerissä. Hän on johtanut useita huomattavia eurooppalaisia orkestereita, ja yhteistyökumppaneina ovat olleet mm. Natalia Gutman, Shlomo Mintz, Julian Rachli, Martin Fröst, Steven Osborne ja Aleksei Lybimov.

Vuodesta 2005 lähtien Raiskin on toiminut Staatsorchester Rheinische Philharmonien pääkapellimestarina Koblenzissa Saksassa. Hän vierailee lähivuosina useiden huomattavien eurooppalaisten orkestereiden kapellimestarina ja johtaa silloin tällöin myös oopperaa. Kauden 2008/09 alkajaisiksi Raiskin nimitettiin Puolan Lodzissa toimivan "A. Rubinstein" Philharmonisen orkesterin pääkapellimestariksi. Maaliskuussa 2009 Staatsorchester Rheinische Philharmonien teki Raiskinin johdolla Euroopan-kiertueen, jonka kohokohtia olivat esiintymiset Salzburgin Grosse Festspielhausissa, Milanon Sala Verdissä ja Amsterdamin Concertgebouwissa.

Roland Pöntinen, piano

Ruotsalainen pianisti Roland Pöntinen suoritti ensiesiintymisensä Tukholman kuninkaallisen Filharmonian solistina vuonna 1981 ja on sen jälkeen esiintynyt merkittävien orkesterien kanssa ympäri maailman sellaisten kapellimestarien kuten Myung-Whun Chung, Rafael Frühbeck de Burgos, Neeme Järvi, Esa-Pekka Salonen, Jukka-Pekka Saraste ja Leif Segerstam kanssa.

Roland Pöntisen ohjelmisto on poikkeuksellisen laaja ja ulottuu Bachista Ligetiin. Painopiste on kuitenkin 1800-luvussa. Pöntinen duo aktiivinen kamarimuusikko, joka esiintyy vain muutamien valittujen kanssa kuten Martin Fröst ja Barbara Hendricks. Hänellä on piano-duo Love Derwingerin kanssa. Hän on soittanut lukuisilla tunnetuilla festivaaleilla kuten Berliner Festwochen, Schleswig-Holstein Festival, Maggio Musicale Fiorentino, Kuhmo ja Edinburgh.

Vuonna 2009 Roland Pöntinen levytti itselleen omistetun Veli-Matti Puumalan teoksen "Seeds of Time" (2004). Hän aloitti viime vuonna kolmevuotisen projektinsa soittaa kaikki 32 Beethovenin sonaattia.

Pöntinen on tehnyt 90 levytystä. Viimeisin niistä on Busonin sooloteokset. Hän on myös aktiivinen säveltäjä ja jäsen Ruotsin kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa.

Oulu Sinfonian lipunmyynti 1.1.2010 alkaen

1. Valtakunnallinen varausnumero 0600 900 900
(1,75 €/min + pvm/mpm)
2. www.lippu.fi
3. Stockmannin palvelupisteen suoramyyntipaikka, Kirkkokatu 14
4. Madetojan salin lippukassa maanantaista perjantaihin 12-14 alkaen 29.3.2010
5. Konserttipaikka tuntia ennen konserttia

Weekend Menu. Hyvää vapaailtaa!

Perjantaisin ja lauantaisin
klo 16:sta eteenpäin
erikoismenu vain 38 euroa.

hg
HUGO

Ravintola Hugo / Rantakatu 4, Oulu
puh. 020 143 2200 / www.uusiseurahuone.com

KALEVA

Galaxo®

SIBERIA

Maikkulan Kartano

MONIPUOLISET KOKOUS- JA SAUNATILAT SEKÄ
ILLALLISET VANHANAJAN KARTANOTUNNELMASSA.
KAUNIS SIJAINTI OULUJOEN RANNALLA.

MAIKKULAN KARTANO

TILAUSRAVINTOLA MAIKKULAN KARTANO
MAIKKULANRINNE 21 90240 OULU
PUH. 044 740 3550 WWW.MAIKKULANKARTANO.FI

KALEVALA®
jewelry

LUMPEENKUKKIA

Vain Timanttisilta
Design Päivi Harjuhahto

Kaulakoru
149,-

Korvakorut
89,-

Uutuus!
Rannekoru
17,5 cm
18,5 cm
99,-

TIMANTTISET OULUN KORU

www.oulunkoru.fi

Kirkkokatu 19, puh: 08- 311 2290

Kuukauden orkesterilainen

Tapaamme joka kuukausi Oulu sinfonialaisen, joka kertoo työstään ja itsestään.

Elämää musiikin keskellä

Nuori konservatorio-opiskelija Jari Välimäki oli usein paikalla opinahjossaan jo aamuseitsemältä. Yhä vieläkin, vuosikymmeniä myöhemmin, miehen päivä alkaa aamuvarhain ja päättyy vasta iltamyöhään – musiikin tahdissa.

Silti sanat, joilla Jari Välimäki kuvaa musiikintäyteistä elämäänsä, ovat sellaisia kuin ihannetilanne ja etuoikeutettu. Eikä niitä tarvitse edes painottaa: kaikki hänessä kertoo, että siinä istuu mies, jonka itsensäkin on vaikea kuvitella olevansa jotain muuta kuin täysipäiväinen muusikko ja Oulu Sinfonian alttoviulisti.

Tänä keväänä paljasjalkainen oululainen on ollut avaamassa keskustelua samojen musiikkiluokkien säilyttämisen puolesta, joiden kasvatti hän itse on.

Moni musiikkiluokkalainen muistaa Jari Välimäen myös muista teoista. Hän on Tutti Jutun ”isä”. Mies, joka johtaa tänä vuonna jo 18. kerran Oulun musiikkiluokkalaisten ja Oulu Sinfonian yhteisen konsertin. Hieno ja maailmalla ainutlaatuinen musiikkikasvatustapahtuma on saanut myös opetusministeriön Lastenpäivän palkinnon viisi vuotta sitten.

Yhteistyö musiikin harrastajien kanssa on keskeistä Jari Välimäen muusikkoudessa myös muutoin. Jo parinkymmenen vuoden ajan hän

on johtanut Oulun yliopiston kamariorkesteria ja Raahen kamariorkesteria. Se, että on mahdollisuus tehdä musiikkia monipuolisesti ja erilaisten ihmisten kanssa, tekee musiikosta etuoikeutetun ja tilanteesta ihanteellisen.

On kuitenkin yksi paikka, jonne musiikki ei kulje Jari Välimäen mukana: mökki Suomussalmella Perankajärven maisemissa. Sitä kohti Saabin keula kääntyy aina, kun tiedossa on muutama peräkkäinen vapaapäivä. Kahdeksankiloinen on jo tarttunut kalamiehen koukkuun. Ehkä tulevana kesänä on vuorossa se tavoiteltu kymppikiloinen.

Saalistakin tärkeämpi on kehittää ihmisiä vilisevässä elämässä myös yksin olemisen taitoja ja samalla puhdistaa mielensä ja kielensä musiikista luonnon hiljaisuudessa. Muutoin elämä on aina ollut täynnä musiikkia ja tulee olemaan jatkossakin, aamusta iltamyöhään.

Mari Siliämaa

Kuva: Juha Sarlakinen

Kauden 2010–2011 kausilippujen myyntiaika 26.4.–15.8.2010

1. Keltainen sarja = syksy 2010 tai kevät 2011

- Kausilipun hinta on 150 €, eläkeläisille 120 € ja kaupungin työntekijöille 75 €
- Konsertit syksyllä 16.9., 23.9., 30.9., 13.10., 14.10., 22.10., 4.11., 19.11., 26.11., 2.12., 10.12. ja 17.12.
- Konsertit keväällä 31.1., 20.1., 27.1., 3.2., 10.2., 17.2., 3.3., 7.4., 14.4., 20.4., 5.5., ja 20.5.
- Kausilipulla pääset ilmaiseksi kamarikonsertteihin 13.11.

2. Vihreä sarja = syksy 2010 ja kevät 2011

- Kausilipun hinta on 240 €, eläkeläisille 190 €
- Konsertit samat kuin keltaisessa sarjassa syksyllä ja keväällä
- Kausilipulla pääset ilmaiseksi kamarikonsertteihin 13.11.

3. Sininen sarja = neljä suosikkikonserttia

- Sarjan hinta 55 €
- Konsertit 14.10., 2.12., 10.2. ja 14.4.

Sinfoniakonserttien yksittäisten lippujen myynti alkaa 18.8.2010.

Lippujen myyntipaikat

- Stockmannin palvelupiste
Kirkkokatu 14, 3. krs. tavaratalon aukioloaikoina.
- Madetojan salin aulan lipunmyyntipiste 29.3.–24.6.2010
Avoimna arkisin klo 12–14
Lintulammentie 1–3
Cecilia Alaye, puh. 044 703 7227
- Oulu Sinfonian toimisto
Oulun Musiikkikeskus, Lintulammentie 1-3
Sirpa Mäläskä, puh. 044 703 7221
etunimi.sukunimi@ouka.fi
- Oulun Kaupunginteatterin lippupiste ei enää myy lippujamme.

Kausilippujen varaukset

Oulu Sinfonian toimisto, Sirpa Mäläskä, puh. 044 703 7221